

Päätös

Nro 115/2016/1
Dnro ESAVI/10727/2015

Annettu julkipanon jälkeen
3.5.2016

ASIA Topinojan biokaasulaitoksen ympäristölupapäätöksen lupamääräyksen muuttaminen, Turku

HAKIJA Biovakka Suomi Oy
Autokatu 8
20380 TURKU
Y-tunnus: 2105973-0

LAITOKSEN SIJAINTI

Topinojan biokaasulaitos sijaitsee Turun kaupungin Metsämäen kaupunginosassa Topinojan jätekeskuksen yhteydessä kiinteistöllä no 853-447-4-6. Käyntiosoite on Pitkäsaarencuja 7, Turku. Kiinteistön omistaa Turun kaupunki.

ASIAN VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille Etelä-Suomen aluehallintovirastossa 21.12.2015.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentti ja 89 § sekä liitteen 1 taulukon 1 kohta 13 f.

Toiminta on teollisuuspäästädirektiivin (IED 2010/75 EU) tarkoittamaa direktiivin liitteen 1 kohdan 5.3 b) i) perusteella.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Ympäristönsuojelulain 34 §
Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta 1 §:n 1 momentti.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA PÄÄTÖKSET

Etelä-Suomen aluehallintoviraston 17.9.2015 antama päätös nro 222/2015/1 (ESAVI/282/04.08/2013) biokaasulaitoksen toiminnan muutoksesta koskien mm. kapasiteetin lisäystä.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston 11.8.2015 antama päätös nro 186/2015/1 (ESAVI/5950/2015) koeluonteisesta toiminnasta, joka koskee biokaasulaitoksesta syntyvän kiintoaineen pyrolyysikäsitelyä.

ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Topinojan jätekeskuksen asemakaava on saanut lainvoiman 31.7.2010. Siinä biokaasulaitoksen alue on merkinnällä ET-1 varattu yhdyskuntateknistä huoltoa ja jätteenkäsittelyä palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi. Alueelle saa lisäksi rakentaa alueen toimintaa palvelevia toimisto- ja huoltorakennuksia. Topinojan jätekeskuksen aluetta ympäröi lähes joka puolelta suojaviheralue (EV-1). Biokaasulaitoksen eteläpuolella osa ET-1 korttelialueesta on osoitettu luonnontilaisena säilytettäväksi alueen osaksi kaavamerkinnällä L-1.

HAKEMUS

Topinojan biokaasulaitokselle myönnettiin uusi ympäristölupa 17.9.2015. Lupakäsittelyn aikana, laitoksella oli käynnissä rejektiveden typen talteenottolaitteiston (stripperi) asennustyöt, eikä laitteiston jatkuvatoimisesta toiminnasta jäteveden käsittelyssä ollut vielä kokemusperäistä tietoa. Tiedossa oli jo lupakäsittelyn aikana, että tämä laitteisto ei tule kuitenkaan riittämään jätevesikuormituksen hallintaan pidemmällä aikavälillä, etenkin mikäli laitoksella käsiteltävä massamäärä kasvaa. Laitokselle on joka tapauksessa investoitava haihdutuslaitteisto jollain aikavälillä. Strippauslaitteistolla on kuitenkin paikkansa rejektiveden käsittelyssä tämänkin jälkeen, koska strippaamalla tuotettu typpivesi luokitellaan epäorgaaniseksi lannoitteeksi, eikä sillä siten ole enää jätevesilietestatusta. Haihduttamalla konsentroituu rejektivesi tultaneen luokittelemaan maanparannusaineeksi (mädätysjännös), ja sitä koskevat jätevedenpuhdistamolietteen käyttörajoitukset.

Lupamääräys 16

Laitoksen jätevedet on esikäsiteltävä laitoksella siten, että ne määrältään ja laadultaan täyttävät luvan saajan, Turun Veden ja Turun seudun puhdistamo Oy:n välisessä sopimuksessa sovitut tai sovittavat vaatimukset.

Kuormitusraja-arvot biokaasulaitokselta jätevesiviemäriin johdettaville rejektivesille ovat 1.1.2016 alkaen vuorokausikeskiarvoina laskettuna (kg/d):

BOD ₇	1 100
COD _{Cr}	3 300

Kiintoaine	830
Kokonaistyyppi	550
Kokonaisfosfori	50

Biokaasulaitokselle vastaanotettavien jätteiden määrä ei saa ylittää 85 000 t/a ennen kuin edellä asetetut vaatimukset toteutuvat.

Lupamääräyksen 16 muuttaminen

Ympäristöluvassa on annettu kuormitusraja-arvot viemäriin johdettavalle rejektivedelle. Taulukossa 1 on tarkasteltu rejektivesikuormitusta vuosien 2013 ja 2014 vuosikeskiarvona ja vuoden 2015 osalta alkuvuoden neljännesvuosikeskiarvoina. Lingon toiminnan tehostamisella (aktiiviset polymeeritestaukset) on saatu selvästi alennettua kokonaisfosforin ja kiintoaineen kuormitusta verrattuna vuosiin 2013–2014. Lingon toiminnan tehostaminen ei kuitenkaan vaikuta liukoisiin kuormitustekijöihin. Rejektiveden määrä on paremman erottamistehokkuuden myötä jopa hieman kasvanut, joten vaikka pitoisuudet ovat hieman alentuneet, niin COD_{Cr}-, BOD₇- ja typpikuormitus eivät ole alentuneet.

Jätevedet vastaanottavan Turun seudun puhdistamo Oy:n kannalta kaikkein kriittisin kuormitustekijä on typpikuormitus. Biovakan aiheuttama typpikuormitus on suhteessa muihin kuormitustekijöihin selvästi muita korkeampi. Voimassa olevan ympäristöluvan mukaan typpikuormitusta pitäisi 1.1.2016 leikata 54 % verrattuna alkuvuoden 1–9/2015 kuormitukseen. Strippausjärjestelmän koeajojen perusteella voidaan olettaa, että järjestelmällä pystytään leikkaamaan typpikuormitusta n. 500 kg/d, muihin parametreihin stripperillä ei vastaavalla tavalla ole vaikutusta (jonkin verran happoja siirtynee ammoniumveteen, mikä todennäköisesti alentanee lievästi COD- ja BOD-kuormitusta). Ympäristöluvan edellyttämään typpikuormitusraja-arvoon voidaan stripperin kanssa päästä ajoittain nykyvirtaamalla, mutta ei jatkuvasti. Strippausjärjestelmän avulla ei myöskään päästä voimassa olevan ympäristöluvan mukaisiin COD-, BOD- ja kiintoaineraja-arvoihin. Hakija tekee investointipäätöksen haihturin hankinnasta alkuvuodesta 2016, kun strippausjärjestelmän jatkuvasta toiminnasta on saatu kokemusta 2–3 kk ja tiedetään sen mahdolliset vaikutukset haihturin mitoituspäätöksiin. Haihturin toimitusaika on tämän hetkisen tiedon mukaan 9 kk, joten kokonaisuuden valmiiksi saattamiseen kaikilta osin on syytä varata 12 kk. Strippausjärjestelmän on tarkoitus olla jatkuvassa toiminnassa v. 2016 alusta lähtien.

Biovakka hakee siirtymäaikaan lupamääräyksen nro 16 kuormitusraja-arvojen täyttämiseen 1.9.2017 saakka. Siirtymäajalle Biovakka esittää vuoden 2015 neljännesvuosikeskiarvojen ja stripperin koeajojen perusteella taulukon 1 mukaisia raja-arvoja. Lisäksi Biovakka esittää lupamääräykseen lisättäväksi, että rejektivesikuormituksen on täytettävä vuorokausikeskiarvona annetut raja-arvot neljännesvuosikeskiarvoina. Neljännesvuosikeskiarvoina tarkastelu on Turun seudun puhdistamo Oy:n mukaan tihein tarkasteluväli heidän teollisuusasiakkaiden keskuudessa.

	2013	2014	1/ 2015	2/ 2015	3/ 2015	4/ 2015	2015	Ympäris- tö lupa 17.9.2015	Ehdotus siirtymääjan raja- arvoiksi
COD (kg/d)	5 900	4 900	4 500	5 400	4 900	4 800	5 000	3 300	5 000
BOD (kg/d)	1 200	1 200	1 400	1 500	1 300	1 000	1 300	1 100	1 500
Pkok (kg/d)	96	48	38	44	40	33	39	50	50
Nkok (kg/d)	1 100	1 100	1 200	1 300	1 100	1 200	1 200	550	800
SS (kg/d)	3700	2 000	1 500	1 500	1600	930	1 400	830	1 500

Taulukko 1. Rejktivesikuormitus v. 2013–2015, ympäristöluvan raja-arvot ja ehdotus siirtymääjan raja-arvoiksi.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on ympäristönsuojelulain 96 §:n mukaisesti tiedotettu julkaisemalla hakemuksen tiedot lupaviranomaisen internetsivuilla osoitteessa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu.

Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Turun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta, Kaarinan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta, Liedon kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta ja Turun kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta. Lisäksi on kuultu Turun seudun puhdistamo Oy:tä (Tsp), jonka etua asia koskee.

Lausunnot ja muistutukset

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toteaa 29.1.2016 päivätyssä lausunnossaan, että lupaa voidaan muuttaa hakijan esittämällä tavalla, mikäli Turun seudun puhdistamo Oy osaltaan hyväksyy muutoksen. Hakijan esittämän muutoksen mahdolliset ympäristövaikutukset voivat ilmetä vain jätevedenpuhdistamon toiminnan kautta, joten Tsp Oy:n lausunto on asiassa keskeinen.

Turun seudun puhdistamo Oy esittää 29.1.2016, että Biovakka Suomi Oy:n tulee toimia voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti. Kuitenkin sellaisina ajankohtina, jolloin rejktivesikuorma ei rajoita puhdistamon puhdistuskapasiteetin käyttöä osakaskuntien (Turku, Kaarina, Raisio, Naantali, Lieto, Paimio, Masku, Nousiainen, Mynämäki, Rusko, Aura, Pöytyä, Oripää ja Marttila) yhdyskuntajätevesien puhdistamiseen, Tsp pystyy vastaanottamaan rejktivesikuormaa Biovakka Suomi Oy:n esittämän ehdotuksen mukaisesti (COD 5 000 kg/d, BOD 1 500 kg/d, fosfori 50 kg/d ja kiintoaine 1 500 kg/d) lukuun ottamatta typpikuormaa, joka Tsp:n esityksen mukaan saa siirtymääjällä olla maksimissaan 700 kg/d. Lisäksi Tsp esittää, että siir-

tymäaika ympäristöluvan lupamääräyksen nro 16 kuormitusraja-arvoille saa olla enintään 31.12.2016 saakka.

Tsp esittää, että Biovakka Suomi Oy:n ehdotus rejektivesikuormituksen tarkastelusta neljännesvuosikeskiarvoina hyväksytään. Tsp kuitenkin samalla tarkentaa, että kaksi kertaa kuukaudessa suoritettava jätevedenpuhdistamolle johdettavien rejektivesien päästötarkkailu tulee tehdä noin kahden viikon välein (eli ei näytteitä samalla viikolla) otettavilla 24 h kokoomanäytteillä. Lisäksi Tsp esittää, että rejektivesien päästötarkkailuanalyyseihin lisätään ammoniumtyppi. Topinojan mädättämöltä viemäriin johdettavien rejektivesien tulee myös täyttää liitteessä 1 mainitut poikkeustilanteisiin, laatuun ja kuormitukseen liittyvät vaatimukset. Lisäksi Biovakka Suomi Oy:llä tulee olla voimassa oleva teollisuusjätevesisopimus rejektivesien johtamisesta viemäriin omistajan ja/tai jätevedenpuhdistamon kanssa. Tällä hetkellä Biovakka Suomi Oy:llä on voimassa oleva sopimus Tsp:n kanssa.

Kaarinan kaupungin ympäristönsuojelulautakunta ja Liedon kunnan terveysviranomaiset ovat ilmoittaneet, ettei hakemuksesta ole huomautettavaa.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakija toteaa 11.3.2016 vastineenaan, että strippausjärjestelmä on ollut jatkuvassa käytössä joulukuun puolivälistä 2015 lähtien. Järjestelmällä ei kuitenkaan päästä kuin 500 kg/d typpikuormituksen leikkaukseen. Tsp:n edellyttämään tasoon 700 kgN/d ei siten jatkuvasti ole mahdollista päästä. Hakija esittääkin, että siirtymäajan raja-arvo asetettaisiin tasolle 800 kgN/d. Strippausjärjestelmä poistaa kuitenkin juuri nimenomaan puhdistamolle kaikkein ongelmallisinta ammoniumtyppiä, jolloin kuormitusleikkaus on tavallaan suurempi kuin kokonaistyyppitarkastelun perusteella on laskettu. Haihturin toimitusaika on tämän hetkisen tiedon mukaan 7 kk, joten kokonaisuuden valmiiksi saattamiseen kaikilta osin (paalutukset, perustukset, putkityöt, laitteiston asennus, sähkö- ja automaatiotyöt sekä testaus) on syytä varata 14 kk. Näin ollen siirtymäaika voidaan hieman lyhentää alun perin haetusta. Hakija esittää siirtymäajaksi 30.6.2017 saakka. Tällöin haihturijärjestelmä ehditään saamaan kaikilta osin valmiiksi ja laitteiston optimointikoeajot tehtyä ennen siirtymäajan päättymistä.

TSP otti kantaa myös päästötarkkailun suorittamiseen ja analyysivalikoimaan. Biovakka toteaa, että päästötarkkailun hoitaa Lounais-Suomen vesija ympäristöntutkimuskeskus ja näytteenottoa on helmikuun 2016 alusta lähtien tehty juurikin Tsp:n esittämällä tavalla. Näytteet otetaan siis kaksi kertaa kuukaudessa ja noin kahden viikon välein. Näytteenottoa on tehty vastaavasti aikaisemminkin eli kaksi kertaa kuukaudessa, mutta näytekerroista toinen on ollut virallinen ja toinen ns. oma näytteenotto. Ammoniumtyppi on ollut mukana analyysivalikoimassa jo syyskuusta 2013 lähtien ja tulokset on toimitettu Tsp:lle, kuten muutkin tulokset.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Etelä-Suomen aluehallintovirasto osittain hyväksyen hakemuksen muuttaa Topinojan biokaasulaitoksen ympäristöluvan lupamääräykset 16 ja 24 kulumaan seuraavasti:

16. Laitoksen jätevedet on esikäsiteltävä laitoksella siten, että ne määrältään ja laadultaan täyttävät luvan saajan, Turun Veden ja Turun seudun puhdistamo Oy:n välisessä sopimuksessa sovitut tai sovittavat vaatimukset.

Kuormitusraja-arvot biokaasulaitokselta jätevesiviemäriin johdettaville rejektivesille kuukausikeskiarvoina laskettuna (kg/d) ovat

30.6.2017 saakka:		1.7.2017 alkaen:	
BOD ₇	1 500	BOD ₇	1 100
COD _{Cr}	5 000	COD _{Cr}	3 300
Kiintoaine	1 000	Kiintoaine	830
Kokonaistyyppi	800	Kokonaistyyppi	550
Kokonaisfosfori	50	Kokonaisfosfori	50

Biokaasulaitokselle vastaanotettavien jätteiden määrä ei saa ylittää 85 000 t/a ennen kuin rejektiveden käsittelyyn on käytettävissä haihdutusjärjestelmä tai muu riittävän tehokas menetelmä, jolla varmistetaan viimeistään 1.7.2017 voimaan tulevien raja-arvojen toteutuminen myös jätemäärän kasvaessa.

24. Tasausaltaaseen johdettavien jätevesien sekä jätevedenpuhdistamolle johdettavien rejektivesien määrää ja laatua on seurattava jatkuvatoimisilla virtaamamittareilla ja vähintään kahden viikon välein otettavilla kokoomanäytteillä (24 h). Kokoomanäytteistä on tutkittava ainakin seuraavat parametrit: pH, kiintoaine, kokonaistyyppi, kokonaisfosfori, biologinen hapenkulutus (BOD₇), kemiallinen hapenkulutus (COD_{Cr}) ja ammoniumtyppi.

RATKAISUN PERUSTELUT

Lupaharkinnan perustelut ja luvan myöntämisen edellytykset

Etelä-Suomen aluehallintovirasto katsoo, että lupamääräyksen muuttamisella on vaikutusta vain hakijan sekä Turun seudun puhdistamo Oy:n toimintaan. Turun seudun puhdistamo Oy:n jäteveden puhdistamo on suunniteltu yhdyskuntavesien käsittelyyn eikä teollisuusjätevesille. Biokaasulaitoksen jätevesimäärä ei kuitenkaan ole puhdistamon kokonaistulovirtaamaan verrattuna suuri. Biokaasulaitoksen jätevesien sisältämä typpi muodostaa kuitenkin merkittävän osan jätevedenpuhdistamolle tulevasta typpi-kuormituksesta ja siksi sitä on tarpeen rajoittaa mahdollisimman tehokkaasti.

Toiminnan muutokselle ympäristölupaa hakiessaan toiminnanharjoittaja uskoi käsittelymäärien ennallaan pitämällä sekä strippauslaitteiston optimoinnilla pääsevänsä typenpoistossa tilanteeseen, jossa jäteveden typpikuormitus on enintään 550 kg/d. Strippauslaitteistolla ei saavuteta vaadittua tehokkuutta typenpoistossa ja laitokselle hankitaan haihdutuslaitteisto rejektiveden käsittelemiseksi. Jätevedenpuhdistamolle johdettavien vesien kuormitusraja-arvoja voidaan lieventää, kunnes haihdutuslaitteisto on käytettävissä. Aikarajoja asetettaessa on otettu huomioon hakijan esittämät haihdutuslaitteiston toimitus- ja asennusajat sekä lisäksi se, että toiminnanharjoittaja on voinut ryhtyä hankintaan heti nykyisen käsittelyn riittämättömyyden tultua selväksi. Haihdutuslaitteiston käyttöönoton jälkeen mm. typpikuormitus jätevedenpuhdistamolle tulee tarkistettavaksi seuraavassa BAT-päätelmien vuoksi tehtävän lupamääräysten tarkistamisen yhteydessä.

Lupamääräysten perustelut

Määräys 16. Laitoksen rejektivesien tehokas esikäsittely laitoksella on välttämätöntä, jotta voidaan vähentää puhdistamokuormitusta sekä kierrättää lauhdevettä prosessivetenä. Kuormituksen merkittävälle vähentämiselle on annettu hakemuksen mukaisesti aikaa 30.6.2016 saakka, johon asti on noudatettava lievempiä raja-arvoja jätevesiviemäriin johdettavien jätevesien osalta. 1.7.2016 alkaen laitoksen rejektivedet on käsiteltävä niin tehokkaasti, että esim. typen osalta kuormitus jätevedenpuhdistamolle pienenee huomattavasti. Vuoden 2014 kapasiteettitarkastelun perusteella puhdistamon kapasiteetti riittää rejektivesien 550 kg/d typpikuormituksen käsittelemiseen.

Aluehallintovirasto katsoo, ottaen huomioon puhdistamon lausunnossa esitetyt määrääjat, että kuormitus tulee nykyisillä kuormitusmäärillä laskea vähintään kuukausikeskiarvona, jotta puhdistamon kuormituksessa ei ole liian suurta vaihtelua.

Määräys 24. Jäteveden laadun ja jätevedenpuhdistamolle johdettavan kuormituksen sekä laitoksen jätevedenpuhdistusyksikön tehokkuuden tarkkailemiseksi on, lausunnoissa esitetty huomioon ottaen, tarkennettu määräyksen tulkintaa näytteenottotiheydestä. Tutkittaviin parametreihin on lisätty ammoniumtyppi, koska jäteveden puhdistamon toiminnalle on merkitystä sillä, missä muodossa typpi esiintyy.

VASTAUS LAUSUNNOISSA JA MUISTUTUKSISSA ESITETTYIHIN VAATIMUKSIIN

Lausunnoissa ja muistutuksissa esitetyt vaatimukset on otettu huomioon lupamääräyksistä ja niiden perusteluista ilmenevällä tavalla.

LUVAN VOIMASSAOLO

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös on lainvoimainen valitusajan päätyttyä, mikäli päätökseen ei haeta muutosta.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 48, 49, 52, 53, 62, 67, 96 §
Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014)

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 2 090 €. Lasku lähetetään erikseen valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Lupahakemuksen käsittelystä peritään maksu, jonka suuruus määräytyy aluehallintoviraston maksuista vuonna 2016 annetun asetuksen (1524/2015) 8 §:n mukaan valtioneuvoston asetuksen aluehallintovirastojen maksuista vuosina 2014 ja 2015 (1092/2013) mukaisesti. Asetuksen (1092/2013) liitteen maksutaulukon mukaan jätteiden hyödyntämis- tai loppukäsittelylaitoksen, jossa hyödynnetään tai käsitellään jätettä vähintään 10 000 tonnia vuodessa, ympäristölupahakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 9 040 euroa. Lupamääräysten muuttamista koskevan hakemuksen käsittelystä peritään maksu, jonka suuruus on 30 prosenttia taulukon mukaisesta maksusta. Jos taulukon mukainen maksu olisi luvan käsittelyn vaatiman työmäärän perusteella kohtuuttoman korkea, peritään asian käsittelystä maksu, jonka suuruus on 55 euroa/h. Tämän lupahakemuksen käsittelystä laskutetaan 38 tunnin työmäärää vastaava maksu.

LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Biovakka Suomi Oy

Jäljennös päätöksestä

Turun kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Turun kaupungin terveydensuojeluviranomainen
Kaarinan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Liedon kunnan terveydensuojeluviranomainen
Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue (sähköisesti)
Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla. Päätöksestä kuulutetaan Turun kaupungin virallisella ilmoitustaululla. Päätös julkaistaan aluehallintoviraston internetsivuilla osoitteessa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu.

MUUTOKSENHAKU Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite Valitusosoitus

Marja-Terttu Parsama

Anu Sivonen

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Marja-Terttu Parsama ja esitellyt ympäristöylitarkastaja Anu Sivonen.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **2.6.2016**.

Valitusoikeus Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen

Valituskirjelmä liitteinen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteinen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot

käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa
puhelin:	029 56 42780
faksi:	029 56 42760
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15

Oikeudenkäyntimaksu Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 250 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.